

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เรื่อง กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร :
การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มไก่เนื้อ
ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑

ด้วยคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตร เห็นสมควรกำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มไก่เนื้อ เป็นมาตรฐานทั่วไป ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อส่งเสริมสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพ มาตรฐานและปลอดภัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ มาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงออกประกาศ เรื่อง กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร : การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มไก่เนื้อ มาตรฐานเลขที่ มกษ. 6901 - 2552 ไว้เป็นมาตรฐานทั่วไป ดังมีรายละเอียดต่อท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๒

ธีระ วงศ์สมุทร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

มาตรฐานสินค้าเกษตร

การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มไก่เนื้อ

1 ขอบข่าย

มาตรฐานสินค้าเกษตรนี้ กำหนดเกณฑ์การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการจัดการฟาร์มไก่เนื้อ เพื่อให้ได้ไก่เนื้อที่มีสุขภาพดีและเหมาะสมในการนำไปใช้ผลิตเป็นอาหารที่ปลอดภัยสำหรับบริโภค

2 นิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานสินค้าเกษตรนี้ มีดังต่อไปนี้

2.1 ไก่เนื้อ (broiler) หมายถึง สัตว์ปีกที่มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Gallus gallus domesticus* หรือ *Gallus domesticus* ซึ่งเลี้ยงตามระยะเวลาของสายพันธุ์เพื่อการผลิตเนื้อไก่สำหรับการบริโภค

2.2 ฟาร์มไก่เนื้อ (broiler farm) หมายถึง สถานประกอบการที่เลี้ยงไก่เนื้อเพื่อการค้า ซึ่งครอบคลุมถึงพื้นที่เลี้ยงไก่ สถานที่เก็บและเตรียมอาหารสัตว์ บริเวณสำหรับทำลายซาก จุลรบรวมขยะ อาคารสำนักงาน และบ้านพักอาศัย เป็นต้น

2.3 โรงเรือน หมายถึง บริเวณที่ใช้เลี้ยงไก่เนื้อซึ่งมีทั้งชนิดที่ควบคุมและไม่ควบคุมสภาพแวดล้อมตัวไก่

3 เกณฑ์กำหนด และวิธีตรวจประเมิน

เกณฑ์กำหนด และวิธีตรวจประเมิน ให้เป็นไปตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เกณฑ์กำหนด และวิธีตรวจประเมิน

(ข้อ 3)

รายการ	เกณฑ์กำหนด	วิธีตรวจประเมิน
1. องค์ประกอบฟาร์ม		
1.1 สถานที่ตั้ง	1.1. ตั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เสี่ยงจากการปนเปื้อนของอันตรายทางกายภาพ เคมี และชีวภาพ	1.1 ตรวจพินิจสถานที่ตั้งฟาร์ม
1.2 ผังและลักษณะฟาร์ม	1.2.1 มีพื้นที่ขนาดเพียงพอและเหมาะสมในการเลี้ยงสัตว์ และไม่ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม	1.2.1 ตรวจพินิจขนาดพื้นที่และสภาพแวดล้อม
	1.2.2 มีการวางผังฟาร์มที่เอื้อต่อการปฏิบัติอย่างถูกสุขลักษณะ และแยกพื้นที่ปฏิบัติงานเป็นสัดส่วน เช่น พื้นที่สำหรับบริเวณเลี้ยงสัตว์ เก็บอาหารสัตว์ ทำลายซากสัตว์ ที่พักอาศัย	1.2.2 ตรวจผังฟาร์มและตรวจพินิจพื้นที่ปฏิบัติงาน
1.3 โรงเรือน	1.3.1 ต้องแข็งแรง ถูกสุขลักษณะ ง่ายต่อการบำรุงรักษาและทำความสะอาด และมีการระบายอากาศที่ดี	1.3.1 ตรวจพินิจโครงสร้างโรงเรือน
	1.3.2 มีพื้นที่เพียงพอในการเลี้ยงไก่เนื้อให้ถูกสุขลักษณะ	1.3.2 ตรวจพินิจขนาดพื้นที่ในการเลี้ยงไก่เนื้อ และความหนาแน่นในการเลี้ยง
2. อาหารสำหรับไก่เนื้อ	2.1 อาหารไก่เนื้อต้องมีคุณภาพและมาตรฐานตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์	2.1 ตรวจบันทึกแหล่งที่มาของอาหารไก่เนื้อ หรือตรวจบันทึกผลการตรวจวิเคราะห์ และสุ่มเก็บตัวอย่างอาหารไก่เนื้อส่งห้องปฏิบัติการวิเคราะห์คุณภาพและสารตกค้างตามหลักเกณฑ์การตรวจประเมิน

รายการ	เกณฑ์กำหนด	วิธีตรวจประเมิน
	2.2 ในกรณีที่ผสมอาหารไก่เนื้อเอง ห้ามใช้สารต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์	2.2 ตรวจบันทึกประจำฟาร์ม
	2.3 ตรวจสอบคุณภาพอาหารไก่เนื้อทางกายภาพในเบื้องต้น และเก็บตัวอย่างเพื่อไว้ใช้วิเคราะห์กรณีมีปัญหา	2.3 ตรวจพินิจตัวอย่างอาหารไก่เนื้อที่เก็บไว้และบันทึกการตรวจรับอาหารสัตว์
	2.4 มีสถานที่เก็บอาหารไก่เนื้อโดยแยกต่างหาก และเก็บอาหารในสภาพที่ป้องกันการปนเปื้อนและเสื่อมสภาพ	2.4 ตรวจพินิจสถานที่เก็บ การเก็บรักษาอาหารไก่เนื้อ สะอาด แห้ง ระบายอากาศดี ปลอดภัยจากแมลงและสัตว์ต่างๆ อาหารบรรจุถุงต้องมีวัสดุรองด้านล่าง เช่น พาเลท (pallet) รองภาชนะบรรจุอาหารไก่เนื้อ
	2.5 ไก่เนื้อทุกตัวเข้ากินอาหารได้ และได้รับอาหารอย่างเพียงพอ	2.5 ตรวจพินิจจำนวน ขนาดและตำแหน่งการวางของภาชนะให้อาหารและการให้อาหาร
3. น้ำ	3.1 แหล่งน้ำใช้ในฟาร์มต้องอยู่ในบริเวณที่ป้องกันการปนเปื้อนจากสิ่งที่เป็นอันตราย	3.1 ตรวจพินิจแหล่งน้ำ
	3.2 น้ำที่ใช้เลี้ยงไก่เนื้อและใช้ในฟาร์มต้องสะอาด	3.2 ตรวจสอบบันทึกผลการวิเคราะห์ตามมาตรฐานน้ำบริโภคหรือน้ำบาดาลที่บริโภคได้
	3.3 ไก่เนื้อทุกตัวเข้ากินน้ำได้ และได้รับน้ำอย่างเพียงพอ	3.3 ตรวจพินิจจำนวน ขนาดและตำแหน่งการวางของภาชนะให้น้ำและการให้น้ำ
4. การจัดการฟาร์ม 4.1 คู่มือการจัดการฟาร์ม	4.1 ให้มีคู่มือการจัดการฟาร์มที่แสดงให้เห็นรายละเอียดการปฏิบัติงานที่สำคัญภายในฟาร์ม ได้แก่ ระบบการเลี้ยง อาหารและน้ำสำหรับไก่เนื้อ การจัดการฟาร์ม การจัดการด้านสุขภาพไก่เนื้อ และการจัดการด้านสวัสดิภาพ	4.1 ตรวจสอบเอกสารคู่มือและรายละเอียดวิธีการที่เกี่ยวข้อง

รายการ	เกณฑ์กำหนด	วิธีตรวจประเมิน
<p>4.2 บุคลากร</p>	<p>4.2.1 มีบุคลากรพอเหมาะกับจำนวนไก่เนื้อที่เลี้ยงมีการจัดแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างชัดเจน</p>	<p>4.2.1 ตรวจพินิจ ตรวจสอบเอกสารหน้าที่ความรับผิดชอบ</p>
	<p>4.2.2 บุคลากรที่ทำหน้าที่เลี้ยงไก่เนื้อต้องมีความรู้ และได้รับการฝึกอบรมในการเลี้ยงไก่เนื้อเพื่อให้จัดการฟาร์มได้</p>	<p>4.2.2 ตรวจสอบบันทึกการฝึกอบรม</p>
	<p>4.2.3 มีสัตวบาล หรือบุคลากรที่ได้รับการอบรมหลักสูตรด้านสัตวบาลจากสถาบันที่เป็นที่ยอมรับเป็นผู้ควบคุมดูแลการเลี้ยงไก่เนื้อ</p>	<p>4.2.3 ตรวจสอบบันทึกประวัติบุคลากร และการฝึกอบรม</p>
	<p>4.2.4 มีสัตวแพทย์ที่มีใบอนุญาตเป็นผู้ควบคุมฟาร์มสัตว์ปีก กำกับดูแลด้านสุขภาพไก่เนื้อ</p>	<p>4.2.4 ตรวจสอบใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นหนึ่งและใบอนุญาตผู้ควบคุมฟาร์มสัตว์ปีก</p>
	<p>4.2.5 บุคลากรต้องมีสุขลักษณะส่วนบุคคลที่ดีเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการปนเปื้อนและแพร่เชื้อ</p>	<p>4.2.5 ตรวจสอบพินิจสุขลักษณะส่วนบุคคล ตรวจสอบบันทึกการเจ็บป่วยและผลการตรวจสุขภาพประจำปีของบุคลากร</p>
<p>4.3 การทำความสะอาดและบำรุงรักษา</p>	<p>4.3.1 โรงเรือน อุปกรณ์ และบริเวณโดยรอบในฟาร์มต้องสะอาด และบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพดีและถูกสุขลักษณะ</p>	<p>4.3.1 ตรวจสอบบันทึกการทำความสะอาด โรงเรือน อุปกรณ์และบริเวณโดยรอบ</p>
	<p>4.3.2 ให้ทำความสะอาด ฆ่าเชื้อโรงเรือนและอุปกรณ์ หลังจากย้ายไก่เนื้อรุ่นเก่าออกและปิดพักโรงเรือนเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 14 วัน ก่อนนำไก่ชุดใหม่เข้าเลี้ยง เว้นแต่กรมปศุสัตว์ประกาศกำหนดเป็นอย่างอื่น</p>	<p>4.3.2 ตรวจสอบบันทึกการทำความสะอาด ฆ่าเชื้อและจำนวนวันปิดพักโรงเรือน</p>
<p>5. สุขภาพสัตว์</p> <p>5.1 การป้องกันและควบคุมโรค</p>	<p>5.1.1 ระบุแหล่งที่มาของไก่เนื้อ</p>	<p>5.1.1 ตรวจสอบบันทึกแหล่งที่มาของไก่เนื้อ</p>

รายการ	เกณฑ์กำหนด	วิธีตรวจประเมิน
	5.1.2 ต้องมีมาตรการป้องกัน และควบคุมโรคเข้าสู่ฟาร์มจากบุคคล ยานพาหนะ และอุปกรณ์อื่น ๆ	5.1.2 ตรวจมาตรการและบันทึกข้อมูลการป้องกันโรคเข้าสู่ฟาร์ม
	5.1.3 มีแผนการป้องกันโรคโดยสัตวแพทย์ ผู้ควบคุมฟาร์ม	5.1.3 ตรวจแผนการป้องกันโรค และบันทึกการปฏิบัติงาน
	5.1.4 ตรวจติดตามสุขภาพไก่เนื้อประจำวัน	5.1.4 ตรวจบันทึกรายงานผลการตรวจสอบสุขภาพไก่เนื้อและการระบุกลุ่มสัตว์ที่ป่วย
	5.1.5 กรณีเกิดโรคระบาดหรือสงสัยว่าเกิดโรคระบาดให้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์	5.1.5 ตรวจบันทึกการปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด
5.2 การบำบัดโรค	5.2 ต้องปฏิบัติตามคำแนะนำของสัตวแพทย์ ผู้ควบคุมฟาร์ม	5.2 ตรวจบันทึกการบำบัดโรค และบันทึกการใช้ยา
6. สวัสดิภาพสัตว์	6. ดูแลไก่เนื้อให้มีความเป็นอยู่ที่สบายและหากได้รับบาดเจ็บ ป่วย หรือพิการ ให้ปฏิบัติอย่างเหมาะสม เพื่อไม่ให้เกิดการทรมานสัตว์	6. ตรวจพินิจและตรวจสอบเอกสาร
7. สิ่งแวดล้อม	7.1 กำจัดขยะ ของเสีย เช่น มูลไก่ ชากไก่ โดยวิธีที่เหมาะสม เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งของกลิ่นและเชื้อโรค	7.1 ตรวจพินิจ
	7.2 ป้องกันการฟุ้งกระจายของวัสดุรองพื้น หลังการย้ายไก่เนื้อออกจากฟาร์ม	7.2 ตรวจวิธีการป้องกัน
	7.3 กรณีปล่อยน้ำเสียออกสู่แหล่งน้ำสาธารณะ ให้มีการบำบัดน้ำเสียจากฟาร์มก่อน	7.3 ตรวจพินิจ
8. การบันทึกข้อมูล	8.1 ให้บันทึกข้อมูลผลการปฏิบัติงานในขั้นตอนที่สำคัญในการจัดการฟาร์มที่มีผลต่อสุขภาพและการควบคุมโรค	8.1 ตรวจบันทึกข้อมูล

รายการ	เกณฑ์กำหนด	วิธีตรวจประเมิน
	8.2 ให้เก็บรักษานันทิกข้อมูลเป็นเวลาอย่างน้อย 3 ปี	8.2 ตรวจการเก็บรักษานันทิก

4 คำแนะนำการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มไก่เนื้อ

คำแนะนำการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มไก่เนื้อ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ประกอบการเลี้ยงสัตว์และเกษตรกรใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มไก่เนื้อ โดยรายละเอียดคำแนะนำการปฏิบัติอธิบายไว้ใน ภาคผนวก ก

ภาคผนวก ก

คำแนะนำการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับฟาร์มไก่เนื้อ

(ข้อ 4)

ก.1 องค์ประกอบฟาร์ม

ก.1.1 สถานที่ตั้ง

ก.1.1.1 ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการจัดการเลี้ยงไก่เนื้อ เช่น การคมนาคมสะดวก ไม่มีน้ำท่วมขัง มีแหล่งน้ำสะอาดเพียงพอต่อการเลี้ยงสัตว์ เป็นบริเวณที่โปร่ง อากาศสามารถถ่ายเทได้ดี ควรอยู่ห่างจากแหล่งชุมชนและได้รับความยินยอมจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ก.1.1.2 อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เสี่ยงจากการปนเปื้อนของอันตรายทางกายภาพ เคมีและชีวภาพที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของไก่ เช่น โรงงานอุตสาหกรรม แหล่งรวมขยะ

ก.1.1.3 ห่างจากแหล่งรวมสัตว์ปีก เช่น ตลาดค้าสัตว์ปีก โรงฆ่าสัตว์ปีกอย่างน้อย 5 km (กิโลเมตร) เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรค

ก.1.2 ผังและลักษณะฟาร์ม

ก.1.2.1 พื้นที่ของฟาร์มมีขนาดเพียงพอ และเหมาะสมกับการเลี้ยงสัตว์ ไม่ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมและสุขภาพสัตว์

ก.1.2.2 มีการวางผังฟาร์มที่ดี มีพื้นที่กว้างขวางเพียงพอ สำหรับการจัดแบ่งการก่อสร้างโรงเรือนอย่างมีระเบียบสอดคล้องกับการปฏิบัติงาน ไม่หนาแน่นเกินไป จัดแบ่งพื้นที่ให้เป็นสัดส่วนและมีผังแสดงการจัดวางที่แน่นอน เช่น บริเวณพื้นที่เลี้ยงสัตว์ ตำแหน่งที่ตั้งของโรงเรือน โรงเก็บอาหารสัตว์ โรงเก็บอุปกรณ์ พื้นที่ทำลายซากสัตว์ อาคารสำนักงาน ทางเข้า-ออก พื้นที่รวบรวมขยะและสิ่งปฏิกูล อาคารสำนักงาน ที่พักอาศัยต้องแยกเป็นสัดส่วน อยู่ห่างและอยู่นอกบริเวณเลี้ยงสัตว์ เพื่อให้สะดวกในการปฏิบัติงานอย่างถูกสุขลักษณะ สามารถป้องกันและควบคุมโรคภายในฟาร์มได้

ก.1.2.3 มีทางเข้า-ออกทางเดียว และมีระบบป้องกันเชื้อโรคก่อนเข้าฟาร์ม รวมทั้งมีรั้วรอบบริเวณพื้นที่เลี้ยงสัตว์

ก.1.2.4 ถนนภายในฟาร์มใช้วัสดุคงทน มีสภาพเหมาะสม มีความกว้างที่เหมาะสมในการขนส่งลำเลียง อุปกรณ์ อาหารสัตว์ รวมทั้งผลิตผลที่เข้า-ออกฟาร์ม

ก.1.2.5 บ้านพักอาศัยและอาคารสำนักงาน แยกห่างจากบริเวณเลี้ยงสัตว์พอสมควรไม่มีการเข้าอยู่อาศัยในบริเวณพื้นที่เลี้ยงสัตว์ บ้านพักอยู่ในสภาพแข็งแรงสะอาด เป็นระเบียบ มีจำนวนเพียงพอกับจำนวนเจ้าหน้าที่ สะอาด มีรั้วกั้น แยกแยกจากบริเวณเลี้ยงสัตว์ตามที่กำหนดอย่างชัดเจน

ก.1.3 โรงเรือน

ก.1.3.1 โรงเรือน ควรมีโครงสร้างแข็งแรง สร้างด้วยวัสดุถาวร ง่ายต่อการทำความสะอาดและบำรุงรักษา และมีการระบายอากาศที่ดี

ก.1.3.2 วัสดุที่ใช้ในการสร้างโรงเรือนเลี้ยงไก่เนื้อ ไม่ควรมีส่วนยื่นที่แหลมคม ซึ่งทำให้ไก่ได้รับอันตราย และควรเป็นชนิดที่สามารถทำความสะอาด ฆ่าเชื้อได้

ก.1.3.3 โรงเรือนมีลักษณะและขนาดที่เหมาะสมกับจำนวนไก่เนื้อที่เลี้ยง ให้ไก่เคลื่อนไหวได้อย่างอิสระ ไม่ทำให้ไก่ได้รับบาดเจ็บโดยไม่จำเป็น และไม่หนาแน่นเกินไปเพื่อให้เอื้อต่อการเลี้ยงไก่ได้อย่างถูกสุขลักษณะ ระยะห่างระหว่างโรงเรือนเหมาะสม บริเวณหน้าประตูของโรงเรือน ต้องมีอ่างน้ำยาฆ่าเชื้อ สำหรับจุ่มเท้าเวลาเข้า-ออกโรงเรือน หากเป็นโรงเรือนระบบเปิด ต้องป้องกันสัตว์ปีกหรือสัตว์พาหะนำเชื้อชนิดอื่นเข้ามาในโรงเรือน เช่น มีตาข่าย

ก.1.3.4 สำหรับอุปกรณ์ให้แสงสว่างอาจเป็นชนิดติดตั้งถาวร หรือชนิดเคลื่อนที่ได้ เพื่อให้ไก่ได้รับแสงสว่างตามเกณฑ์ที่กำหนด

ก.1.3.5 พื้นที่ในการเลี้ยงไก่เนื้อ

(1) โรงเรือนระบบเปิด หมายถึง โรงเรือนที่มีสภาพแวดล้อมตัวไก่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรือน

พื้นที่ในการเลี้ยง น้ำหนักไก่เนื้อมีชีวิตรวมไม่เกิน 20 kg (กิโลกรัม) ต่อพื้นที่ 1 m² (ตารางเมตร)

(2) โรงเรือนระบบปิด หมายถึง โรงเรือนที่ควบคุมสภาพแวดล้อม เช่น อุณหภูมิ ความชื้น การระบายอากาศ และแสงสว่าง ให้เหมาะสมกับความเป็นอยู่ของไก่

พื้นที่ในการเลี้ยง น้ำหนักไก่เนื้อมีชีวิตรวมไม่เกิน 33 kg ต่อพื้นที่ 1 m²

ก.1.3.6 ควบคุมสภาพแวดล้อมของโรงเรือนระบบปิดให้เหมาะสม ไม่ให้เกิดอันตรายต่อไก่เนื้อได้ ดังนี้

(1) การหมุนเวียนอากาศให้เหมาะสมกับอายุและฤดูกาล

(2) ควบคุมอุณหภูมิ ความชื้นสัมพัทธ์ ความเร็วลม และฝุ่นละอองให้เหมาะสม โดยให้ไก่อยู่อย่างสบาย

(3) ปริมาณแก๊ส (ตรวจวัดที่ระดับหัวไก่) ดังนี้

แอมโมเนีย ไม่เกิน 20 พีพีเอ็ม

คาร์บอนไดออกไซด์ ไม่เกิน 3,000 พีพีเอ็ม

ก.1.3.7 แสงสว่าง (โรงเรือนระบบเปิด และโรงเรือนระบบปิด)

(1) ความเข้มของแสงสว่าง มีค่าเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 20 lx (ลักซ์) ที่ระดับตาไก่ อย่างน้อยร้อยละ 80 ของพื้นที่เลี้ยงไก่

(2) ควรมีระยะมืดที่เหมาะสมให้ไก่ได้พักผ่อน เช่น ก่อนไก่อายุครบ 7 วันแรกจนถึงก่อนเคลื่อนย้ายไก่ออกจากโรงเรือน 3 วัน จะต้องมีส่วนมืดอย่างน้อย 6 ชั่วโมงต่อวัน โดยช่วงมืดนี้ควรต่อเนื่องกันอย่างน้อย 4 ชั่วโมง

ก.2 อาหารสำหรับไก่เนื้อ

ก.2.1 อาหารไก่เนื้อ ต้องมีคุณภาพและมาตรฐานตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์

ก.2.2 ในกรณีที่ผสมอาหารสัตว์เอง ห้ามใช้สารต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์

ก.2.3 เมื่อซื้ออาหารไก่ ต้องซื้อจากผู้ที่ได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

ก.2.4 ยาที่ใช้ผสมในอาหารเพื่อป้องกันและรักษาโรคต้องอยู่ภายใต้การดูแลรับผิดชอบของสัตวแพทย์ ผู้ควบคุมฟาร์ม มีการแยกเก็บจากอาหารสัตว์ทั่วไป และมีป้ายบ่งชี้

ก.2.5 ภาชนะบรรจุอาหารสัตว์ควรสะอาด แห้ง กันความชื้นได้ ไม่เคยใช้บรรจุวัตถุดิบพิษ ปุ๋ย หรือวัตถุอื่นใดที่อาจเป็นอันตรายต่อสัตว์ ไม่มีสารที่อาจปนเปื้อนกับอาหารสัตว์ และถ้าถูกเคลือบด้วยสารอื่น สารดังกล่าวต้องไม่เป็นอันตรายต่อสัตว์

ก.2.6 รถบรรทุกที่ใช้ในการขนส่งอาหารสัตว์ ส่วนที่ใช้บรรทุกควรแห้งและสะอาด เหมาะต่อการขนส่งอาหารสัตว์

ก.2.7 ในการตรวจรับอาหารไก่เนื้อ ต้องตรวจสอบลักษณะทางกายภาพเบื้องต้น เช่น ภาชนะบรรจุไม่มีกษาด อยู่ในสภาพสมบูรณ์ และมีฉลากถูกต้อง ไม่มีเชื้อราปนเปื้อน

ก.2.8 ควรเก็บตัวอย่างอาหารไก่เนื้อ ตามข้อ ก.2.7 เพื่อวิเคราะห์กรณีพบปัญหาในระดับฟาร์ม

ก.2.9 มีการทวนสอบคุณภาพอาหารไก่เนื้อ โดยการสุ่มตัวอย่างส่งห้องปฏิบัติการ เพื่อตรวจสอบวิเคราะห์คุณภาพและสารตกค้าง ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ โดยกรมปศุสัตว์

ก.2.10 จัดให้มีสถานที่เฉพาะที่สะอาด แห้ง ปลอดภัยจากแมลงและสัตว์พาหะนำโรคต่างๆ ระบายอากาศได้ดีสำหรับเก็บรักษาอาหารไก่เนื้อและสามารถป้องกันการปนเปื้อนและรักษาคุณภาพของอาหารไม่ให้เสื่อมสภาพ

ก.2.11 ต้องมีวัสดุรองด้านล่าง เช่น พาเลทรองถุงที่บรรจุอาหารไก่เนื้อ เพื่อให้อากาศถ่ายเทและป้องกันความชื้นได้

ก.2.12 อาหารที่ใช้เลี้ยง ควรเหมาะสมกับความต้องการทางโภชนาการในแต่ละช่วงอายุและพันธุ์ไก่

ก.2.13 การให้อาหารควรใช้ภาชนะที่เหมาะสม และวางไว้อย่างเพียงพอในตำแหน่งที่เหมาะสมเพื่อให้ไก่ได้รับอาหารอย่างทั่วถึง

ก.3 น้ำ

ก.3.1 แหล่งน้ำที่ใช้ในฟาร์มอยู่ในบริเวณที่สามารถป้องกันการปนเปื้อนมูลสัตว์หรือน้ำเสียจากโรงเรือน รวมทั้งบ้านพักอาศัย นอกจากนี้แหล่งน้ำควรห่างจากโรงฆ่าสัตว์หรือโรงงานอุตสาหกรรม หากเป็นบ่อบาดาลต้องมีฝาปิดมิดชิด

ก.3.2 น้ำที่ให้ไก่เนื้อกินและใช้ภายในฟาร์มควรเป็นน้ำสะอาด มีปริมาณเพียงพอและมีคุณภาพตาม มอก. 257 มาตรฐานน้ำบริโภคของมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม หากใช้น้ำบาดาลให้เป็นไปตาม มาตรฐานน้ำบาดาลที่บริโภคได้ ของประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และมีการส่งตัวอย่างน้ำตรวจวิเคราะห์ หาปริมาณเชื้อจุลินทรีย์ ความกระด้าง และสารพิษ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

ก.3.3 จำนวนและขนาดของอุปกรณ์ให้น้ำ เช่น รางน้ำ นิปเปิล (nipple) กระจิกน้ำ เป็นต้น ควรเหมาะสม และวางไว้อย่างเพียงพอในตำแหน่งที่เหมาะสมเพื่อให้ไก่เนื้อได้รับน้ำอย่างทั่วถึง

ก.4 การจัดการฟาร์ม

ก.4.1 คู่มือการจัดการฟาร์ม

ก.4.1.1 มีคู่มือการจัดการฟาร์มแสดงให้เห็นระบบการเลี้ยง อาหารและน้ำสำหรับสัตว์ การจัดการฟาร์ม การป้องกันและควบคุมโรค การจัดการด้านสวัสดิภาพสัตว์ปีก การดูแลสุขภาพสัตว์ และสุขอนามัยในฟาร์ม ประกอบด้วยรายละเอียดดังต่อไปนี้

ก.4.1.1.1 การเตรียมโรงเรือน

ก.4.1.1.2 การกกลูกไก่

ก.4.1.1.3 อาหารสำหรับไก่เนื้อ

ก.4.1.1.4 น้ำ

ก.4.1.1.5 การควบคุม กำจัดสัตว์พาหะนำโรค

ก.4.1.1.6 การจัดการด้านสุขภาพสัตว์

- (1) โปรแกรมการใช้วัคซีนป้องกันโรค
- (2) การสุ่มตรวจสถานะโรค และระดับภูมิคุ้มกันโรค
- (3) การจัดการไก่ป่วย-ไก่อตาย
- (4) การใช้ยาสัตว์

ก.4.1.1.7 การจัดการเรื่องสุขาภิบาล และสิ่งแวดล้อม

- (1) แสงสว่าง
- (2) อุณหภูมิ
- (3) ความชื้น
- (4) การระบายอากาศ
- (5) การกำจัดของเสีย

ก.4.1.1.8 การคุ้มครองและดูแลสวัสดิภาพสัตว์ปีก ณ สถานที่เลี้ยง และการขนส่ง

ก.4.2 บุคลากร

ก.4.2.1 มีจำนวนบุคลากรอย่างเพียงพอ เหมาะสมกับจำนวนไก่เนื้อที่เลี้ยง มีการจัดแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบในแต่ละตำแหน่งอย่างชัดเจน ประกอบด้วย

ก.4.2.1.1 ผู้เลี้ยงไก่ คือ ผู้ดูแลเลี้ยงไก่ ที่ได้รับการฝึกอบรมด้านการเลี้ยงไก่

- (1) โรงเรือนระบบเปิด ผู้เลี้ยงไก่ 1 คน ควรดูแลไก่ไม่เกิน 10,000 ตัว
- (2) โรงเรือนระบบปิด ผู้เลี้ยงไก่ 1 คน ควรดูแลไก่ไม่เกิน 100,000 ตัว

ก.4.2.1.2 ผู้ควบคุมดูแลการเลี้ยงไก่ เป็นสัตว์บาลหรือบุคลากรที่ได้รับการอบรมหลักสูตรด้านสัตว์บาลจากสถาบันที่เป็นที่ยอมรับ ผู้ควบคุมดูแลการเลี้ยงไก่ที่เป็นสัตว์บาล คือผู้ควบคุม กำกับ ดูแลการเลี้ยงไก่ เป็นผู้ที่จบการศึกษาทางสัตว์บาล หรือสัตวศาสตร์ไม่น้อยกว่าระดับปริญญาตรี โดยสัตว์บาล 1 คน ควรดูแลไก่ไม่เกิน 1,000,000 ตัว

ก.4.2.1.3 สัตวแพทย์ คือ ผู้ควบคุมกำกับดูแลด้านสุขภาพสัตว์ และสุขอนามัยภายในฟาร์ม ตลอดจนรับผิดชอบดูแลด้านสวัสดิภาพสัตว์ ซึ่งจบการศึกษาทางสัตวแพทย์ และมีใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นหนึ่งและได้รับใบอนุญาตสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มสัตว์ปีกจากกรมปศุสัตว์ สัตวแพทย์ 1 คน รับผิดชอบในการดูแลไก่ไม่เกิน 5,000,000 ตัว

ก.4.2.2 บุคลากรที่ดูแลเลี้ยงไก่ ต้องมีความรู้ ความชำนาญ ในการดูแลไก่เป็นอย่างดี ได้รับการฝึกอบรม และพัฒนาอย่างต่อเนื่องและให้บันทึกข้อมูลการฝึกอบรมในประวัติบุคลากร

ก.4.2.3 บุคลากรได้รับการกำกับดูแลสุขลักษณะส่วนบุคคล และได้รับการตรวจสอบสุขภาพเป็นประจำทุกปี อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ห้ามผู้ที่มีอาการเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บ เช่น อาการท้องร่วง อาเจียน เจ็บคอ มีไข้ เข้าปฏิบัติงานในโรงเรือน ทั้งนี้ควรแจ้งผู้จัดการฟาร์มให้ทราบด้วย

ก.4.3 การทำความสะอาดและการบำรุงรักษา

ก.4.3.1 อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงไก่เนื้อ เช่น ภาชนะให้อาหารและน้ำ สามารถทำความสะอาดได้อย่างทั่วถึง รวมทั้งทำความสะอาดโรงเรือนและอุปกรณ์ เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนนำไก่เข้าเลี้ยง ดูแลให้ถูกสุขลักษณะและสะดวกในการปฏิบัติงาน

ก.4.3.2 พื้นที่รอบโรงเรือนรัศมีอย่างน้อย 3 m (เมตร) ควรสะอาด โล่งเตียน และไม่มีขยะ

ก.4.3.3 วัสดุรองพื้นที่เปียก หรือจับเป็นก้อน ให้ตักออกจากโรงเรือนทันที

ก.4.3.4 ซ่อมแซมบำรุงรักษาโรงเรือนและอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพดี มีความปลอดภัยต่อไก่ และผู้ปฏิบัติงาน

ก.4.3.5 มีการตรวจสอบการทำงานของเครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่สำคัญวันละครั้ง เช่น อุปกรณ์การเลี้ยงแบบอัตโนมัติที่จำเป็นต่อสวัสดิภาพสัตว์ ควรมีการตรวจสอบสภาพการทำงานทุกวัน ถ้าพบว่าชำรุดต้องดำเนินการแก้ไขทันที หรือมีขั้นตอนที่เหมาะสมในการปกป้องสุขภาพสัตว์ และมีระบบระบายอากาศที่ดี เพื่อให้สัตว์ได้รับอากาศเพียงพอ มีอุปกรณ์สำรองเมื่อเกิดเสียหาย และมีสัญญาณเตือนกรณีระบบขัดข้อง โดยมีการตรวจสอบระบบสัญญาณเตือนอย่างสม่ำเสมอ

ก.4.3.6 มีระบบการทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรงเรือน อุปกรณ์และบริเวณโดยรอบอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกสุขลักษณะ และมีการพักโรงเรือนหลังจากย้ายไก่รุ่นเก่าออก โดยทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรงเรือนและอุปกรณ์ให้เรียบร้อยและปิดพักโรงเรือนไม่น้อยกว่า 14 วัน ก่อนนำไก่ชุดใหม่เข้ามาเลี้ยง เว้นแต่กรมปศุสัตว์ ประกาศกำหนดเป็นอย่างอื่น

ก.5 สุขภาพสัตว์

ก.5.1 การป้องกันและควบคุมโรค

ก.5.1.1 ไก่เนื้อที่นำมาเลี้ยงมาจากแหล่งที่สามารถระบุได้ ได้แก่ ฟาร์มพ่อแม่พันธุ์ ฟาร์มพ่อแม่พันธุ์ โรงพัก

ก.5.1.2 มีมาตรการป้องกันและควบคุมโรคก่อนเข้าฟาร์ม โดยมีการทำลายเชื้อโรคก่อนเข้าฟาร์ม ควบคุมและฆ่าเชื้อยานพาหนะและบุคคล ที่เข้า-ออกฟาร์มหรือเขตพื้นที่เลี้ยงไก่อย่างเข้มงวด และมีวิธีการควบคุมโรคให้สงบ ไม่ให้แพร่ระบาดออกจากฟาร์ม

ก.5.1.3 บริเวณประตูเข้าฟาร์มต้องเข้มงวด ยานพาหนะต้องมีการฉีดพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อ หรือผ่านโรงพ่นและบ่อน้ำยาฆ่าเชื้อโรค (ผสมน้ำยาฆ่าเชื้อในอัตราส่วนที่ระบุตามเอกสารกำกับและเปลี่ยนน้ำยาอย่างสม่ำเสมอ) ประตูต้องปิดตลอดเวลา จะเปิดให้เข้าได้เมื่อได้รับอนุญาตจากผู้รับผิดชอบ และมีการบันทึกการผ่านเข้า-ออก และเวลาที่เข้า-ออกจากฟาร์มของบุคคลและยานพาหนะทุกชนิดที่ตรวจสอบได้

ก.5.1.4 ป้องกันบุคคลภายนอกหรือผู้ไม่ได้รับอนุญาตเข้า มีรั้วรอบบริเวณพื้นที่เลี้ยงไก่ มีสัญลักษณ์เตือนไม่ให้บุคคลหรือพาหนะที่ไม่ได้รับอนุญาตเข้าในบริเวณเลี้ยงไก่

ก.5.1.5 บุคคลที่จะเข้าเขตฟาร์ม ให้ทำการฆ่าเชื้อรองเท้าและมือที่ทางเข้าฟาร์ม สำหรับบุคคลที่จะเข้าเขตพื้นที่เลี้ยงไก่ ให้ผ่านห้องอาบน้ำฆ่าเชื้อ เปลี่ยนชุดที่ฟาร์มจัดเตรียมไว้ให้

ห้องอาบน้ำฆ่าเชื้อ ประกอบด้วย

- (1) ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย ก่อนเข้าห้องฉีดพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อ
- (2) ห้องฉีดพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อ มีความยาวห้องพอประมาณ พื้นไม่ลื่น และน้ำยาฆ่าเชื้อไม่ระคายเคืองต่อผู้ใช้
- (3) ห้องอาบน้ำ หลังผ่านน้ำยาฆ่าเชื้อ
- (4) ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย ก่อนเข้าโรงเรือน

ทั้งนี้ทุกห้องมีการแบ่งแยกสัดส่วนชัดเจน อุปกรณ์ทุกอย่างใช้การได้ดี มีการรักษาความสะอาดตลอดเวลา เสื้อผ้าและรองเท้าที่ใช้ในฟาร์มมีการซักล้างให้สะอาดทุกครั้งหลังใช้งาน

ก.5.1.6 ให้แยกผู้ปฏิบัติงานและอุปกรณ์ในการดำเนินกิจกรรมแต่ละโรงเรือนอย่างชัดเจน มีวิธีการฆ่าเชื้อและมีมาตรการการควบคุมวัสดุ อุปกรณ์เข้า-ออกฟาร์มเพื่อป้องกันการปนเปื้อนของเชื้อโรคจากอุปกรณ์ต่าง ๆ ทั้งนี้ ยานพาหนะที่ใช้ในฟาร์มและนอกฟาร์ม ไม่ควรใช้ร่วมกัน

ก.5.1.7 การป้องกันการสะสมของเชื้อโรคในเขตพื้นที่เลี้ยงไก่ โดยภายในฟาร์มต้องมีเครื่องพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อโรค และอุปกรณ์ที่สามารถเคลื่อนย้ายได้สะดวกเพื่อใช้งานในจุดต่าง ๆ ภายในฟาร์ม มีจำนวนเครื่องพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อโรคที่เหมาะสมกับขนาดของฟาร์มและสามารถใช้งานได้เป็นอย่างดี

ก.5.1.8 มีแผนเฝ้าระวังการระบาดของโรคในฟาร์มที่สอดคล้องกับแผนของกรมปศุสัตว์

ก.5.1.9 สร้างภูมิคุ้มกันโรค โดยไก่ทุกตัวในฟาร์มได้รับวัคซีนป้องกันโรคตามแผนการให้วัคซีน ซึ่งกำหนดโดยสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม

ก.5.1.10 ป้องกันควบคุมสัตว์พาหะนำโรคไม่ให้เป็แหล่งของเชื้อโรคที่มีผลกระทบต่อสุขภาพและสุขภาพลักษณะ เช่น ดูแลบริเวณโดยรอบโรงเรือนไม่ให้มีบริเวณน้ำขัง หรือน้ำเน่า ซึ่งจะเป็แหล่งของแมลงต่าง ๆ และให้เก็บซากไก่ออกจากโรงเรือนทันทีทุกครั้งที่มีการตรวจสอบโดยใส่วัสดุหรือภาชนะกั้นน้ำที่ปิดมิดชิด เพื่อป้องกันสัตว์พาหะนำโรค ทั้งนี้ควรมีแผนการและวิธีการกำจัดสัตว์พาหะนำเชื้ออย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

ก.5.1.11 ควรมีการบ่งชี้กลุ่มสัตว์ และมีการเฝ้าระวังผลผลิตประจำวัน ให้มีการตรวจติดตามเพื่อตรวจสอบความผิดปกติของไก่ อย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง เช่น มีอาการของโรค ลักษณะตัวไก่ เพื่อการควบคุมโรค

ก.5.1.11.1 การจัดการไก่ป่วย

ควรแยกไก่ป่วยออกเพื่อทำการรักษา และมีบริเวณสำหรับไก่ป่วยเพื่อแยกไก่ป่วยออกจากไก่ปกติไม่ให้เกิดติดต่อของโรค ให้สังเกตอาการป่วย และรักษาจนกว่าอาการของโรคที่พบจะหมดไป ให้อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม กรณีไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้ให้ดำเนินการเพื่อไม่ให้เป็นการทรมานสัตว์ หากไก่เป็นโรคระบาด เช่น โรคนิวคาสเซิล (Newcastle disease) เอเวียน อินฟลูเอนซา (avian influenza) ต้องทำลายเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรค ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

ก.5.1.11.2 การจัดการไก่ตาย

ถ้าพบมีอัตราการตายผิดปกติ สัตวแพทย์ประจำฟาร์มต้องทำการผ่าซากเพื่อตรวจวินิจฉัยโรคเบื้องต้น ในกรณีสงสัยว่าเป็นโรคระบาด ให้แจ้งเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์โดยเร็ว

ก.5.1.11.3 การทำลายซากไก่

ต้องมีบริเวณเฉพาะสำหรับทำลายซากไก่ โดยพื้นที่ห่างจากบริเวณโรงเรือน ที่เก็บอาหารสัตว์ แหล่งน้ำ การทำลายซากมี 4 วิธี ดังนี้

(1) การทำลายโดยการฝัง มีเนื้อที่เพียงพอ และอยู่ในบริเวณน้ำท่วมไม่ถึง ฝังซากไ้ระดับผิวดินไม่น้อยกว่า 50 cm (เซนติเมตร) ใช้ยาฆ่าเชื้อที่เหมาะสมรด หรือโรยไปบนซากนั้นจนทั่วถึง แล้วกลบดิน ปิดปากหลุมและพุนดินกลบหลุมเหนือระดับผิวดินไม่น้อยกว่า 50 cm กรณีเป็นหลุมฝังถาวร ควรมีฝาปิดมิดชิดไม่ให้สัตว์ไปคุ้ยเขี่ย

(2) การทำลายโดยการเผา มีสถานที่เผา หรือเตาเผา อยู่ในบริเวณที่เหมาะสม ใช้ไฟเผาซากจนหมด

(3) การทำลายโดยการทำให้สุกและบดละเอียด (rendering) มีขั้นตอนปฏิบัติสำหรับการเคลื่อนย้ายซากไก่สู่โรงงานแปรรูปที่ถูกต้องตามหลักความปลอดภัยทางชีวภาพ

(4) การทำลายโดยการกลบทับและหมัก (composting) มีพื้นที่สำหรับการกลบทับและหมักซากไก่ที่เหมาะสม และมั่นใจได้ว่าอุณหภูมิในการหมักทำให้เกิดการย่อยสลายอย่างสมบูรณ์ ไม่มีความเสี่ยงต่อการเป็นแหล่งแพร่เชื้อหรือพาหะนำเชื้อ และมีขั้นตอนปฏิบัติถูกต้องตามหลักความปลอดภัยทางชีวภาพ

ก.5.2 การบำบัดโรค

สัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. 2545 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม และตามข้อกำหนดใน มกษ. 9032 มาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง ข้อปฏิบัติการควบคุมการใช้ยาสัตว์

การบำบัดโรคสัตว์และการใช้ยาสัตว์รวมถึงวัตถุอันตรายที่ใช้ในฟาร์ม ให้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม

ห้ามใช้ฮอร์โมนเร่งการเจริญเติบโต และสารต้องห้ามตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนด

ก.6 สวัสดิภาพสัตว์

ก.6.1 จำนวนไก่ต่อโรงเรือนไม่หนาแน่นเกินไป อยู่สบาย และไม่ทำให้เครียด

ก.6.2 ดูแลสุขภาพไก่เนื้อให้แข็งแรง เจริญเติบโตตามปกติ สามารถแสดงออกซึ่งพฤติกรรมตามธรรมชาติ

ก.6.3 มีการตรวจสอบสุขภาพไก่อย่างสม่ำเสมอ ในช่วงระยะเวลาที่เหมาะสม สำหรับไก่ที่ป่วย บาดเจ็บ หรือพิการ ควรมีการดำเนินการอย่างรีบด่วน เพื่อไม่ให้เป็นการทรมานสัตว์

ก.6.4 จัดการด้านสวัสดิภาพสัตว์ ตามระเบียบกรมปศุสัตว์ว่าด้วยการคุ้มครองและดูแลสวัสดิภาพสัตว์ปีก ณ สถานที่เลี้ยง พ.ศ.2542 และกรณีย้ายไก่และขนส่งไก่มีชีวิต ปฏิบัติตามระเบียบกรมปศุสัตว์ว่าด้วยการคุ้มครองและดูแลสวัสดิภาพสัตว์ปีกระหว่างการขนส่ง พ.ศ.2542

ก.7 สิ่งแวดล้อม

ก.7.1 ต้องกำจัดขยะ ชากไก่ และของเสียอื่นๆ เช่น มูลไก่ เพื่อไม่ให้สะสมเป็นแหล่งของกลิ่นและเชื้อโรคแพร่ออกสู่ภายนอก ชากสัตว์พาหะนำโรค เช่น นก หนู ให้ทำลายโดยการฝังหรือเผา

ก.7.2 กรณีปลดไก่ วัสดุรองพื้นได้รับการพ่นด้วยยาฆ่าเชื้อโรค เพื่อป้องกันการฟุ้งกระจายก่อนเคลื่อนย้าย และห้ามนำวัสดุรองพื้นเก่ากลับมาใช้อีก มีผ้าใบคลุมรถบรรทุกเพื่อป้องกันการตกหล่น

ก.7.3 น้ำที่ใช้ในการล้างโรงเรือนและอุปกรณ์ในช่วงเตรียมโรงเรือน มีการบำบัดก่อนปล่อยลงในแหล่งน้ำสาธารณะ

ก.8 การเก็บบันทึกข้อมูล

มีระบบการบันทึกและเก็บบันทึกข้อมูลที่สำคัญ โดยต้องเก็บรักษาไว้อย่างน้อย 3 ปี เพื่อสามารถตรวจสอบย้อนหลังได้ ทั้งนี้ครอบคลุม

ก.8.1 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารฟาร์ม เช่น การจัดแบ่งโครงสร้าง ข้อมูลด้านสุขภาพ ประวัติและการฝึกอบรมของบุคลากร จำนวนแรงงาน การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ

ก.8.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการด้านการผลิต เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับตัวสัตว์ อาหารและน้ำสำหรับสัตว์ การจัดการฟาร์ม สุขภาพสัตว์ การป้องกันและควบคุมโรค การกำจัดของเสีย

ภาคผนวก ข

หน่วย

หน่วยและสัญลักษณ์ที่ใช้ในมาตรฐานนี้ และหน่วย SI (International System of Units หรือ *Le Système International d' Unités*) ที่ยอมรับให้ใช้ได้ ดังนี้

รายการ	ชื่อหน่วย	สัญลักษณ์หน่วย
มวล	กิโลกรัม (kilogram)	kg
ความยาว	เซนติเมตร (centimeter)	cm
	เมตร (meter)	m
	กิโลเมตร (kilometer)	km
พื้นที่	ตารางเมตร (square meter)	m ²
ความเข้มแสง	ลักซ์ (lux)	lx